FÓKUSZPONT

TÖBB BEVÁNDORLÓ, KEVESEBB DOLGOZÓ? – A SPANYOL MUNKAERŐPIAC ELLENTMONDÁSAI

A munkaképes korú külföldiek közel fele nem szerepelt a spanyol foglalkoztatotti nyilvántartásban. Az EU-n kívüli állampolgárok körében ez az arány az 50%-ot is meghaladta. Az adatok rávilágítanak arra, hogy a bevándorlás önmagában nem jelent megoldást a munkaerőhiányra.

A spanyol társadalombiztosítási rendszer 2024. decemberi és a spanyol statisztikai hivatal (INE) 2025. január 1-jei adatainak összevetése alapján a 20–64 éves külföldi állampolgárok 44%-a nem szerepelt a foglalkoztatotti nyilvántartásban. Ez 1,7-szerese a spanyol állampolgároknál mért 25,6%-os aránynak. A különbség elsősorban az EU-n kívülről érkezőknél mutatkozott meg: míg a más uniós tagállamok állampolgárainak mindössze 24%-a hiányzott a nyilvántartásból, addig az EU-n kívüliek körében ez az arány meghaladta az 50%-ot. Utóbbi csoportban a mintegy 3,9 millió munkaképes korú személyből több mint 1,9 millió nem rendelkezett regisztrált foglalkoztatotti jogviszonnyal.

Az adatok ugyanakkor nem jelentik azt, hogy a nyilvántartásból hiányzó külföldiek mindannyian munkanélküliek lennének. A statisztika nem különíti el a munkát keresőket, a tanulókat, a gazdaságilag inaktív személyeket és a bejelentés nélkül dolgozókat. Az eredmények ezért elsősorban a hivatalos foglalkoztatásban való részvételről adnak képet, nem pedig a tényleges munkanélküliségről.

Az állampolgárság szerinti bontás árnyaltabb képet mutat. Különösen magas volt a nyilvántartásban nem szereplő algériai állampolgároknak az aránya: 66%-uk nem rendelkezett regisztrált foglalkoztatotti jogviszonnyal – a kolumbiaiaknál ez az arány 52,7%, míg a románoknál mindössze 24,7% volt. Ugyanakkor a ghánai és szenegáli állampolgárok körében csupán 30% körül alakult ez az arány.

Az EU-n kívüli állampolgárságú nők jóval kisebb arányban kapcsolódnak be a hivatalos foglalkoztatásba, mint a férfiak. Utóbbiak 41%-a nem szerepelt a foglalkoztatotti nyilvántartásban, a nőknél ez az arány elérte az 58%-ot. Különösen kirívók a marokkóiak adatai: esetükben a nők 69%-a hiányzott a nyilvántartásból, szemben a férfiak 41%-ával.

A tartózkodási jogállás rendezése és a legális munkavállalás lehetővé tétele a spanyol kormány 2026-ban elindított tömeges legalizációs programjának is fontos célja. Az április 16. és június 30. között zajló eljárásban közel 1,18 millió kérelmet nyújtottak be, október végén pedig már 490 586, a programhoz kapcsolódó külföldi szerepelt a társadalombiztosítás foglalkoztatotti nyilvántartásában. A 2024 végi adatok azonban még nem tükrözik a program hatásait, így azokból nem állapítható meg, hogy a korábban nyilvántartásból hiányzók közül hányan helyezkedtek el azóta.

A bevándorlók foglalkoztatásának kérdése különösen fontos Spanyolországban, ahol a vállalatok 43,1%-ának tevékenységét nehezítette a munkaerőhiány 2026 harmadik negyedévében. Az építőiparban ez az arány megközelítette a 60%-ot. Mindeközben az Eurostat adatai szerint a betöltetlen álláshelyek aránya a második negyedévben mindössze 0,9% volt, szemben a 2%-os uniós átlaggal. A két eltérő mutató arra utal, hogy a munkaerőhiány elsősorban bizonyos ágazatokban és munkakörökben jelentkezik.